

Kleurrijk jaar: Advent

***De advent is de voorbereidingstijd op Kerstmis.
Ontdek de diepe betekenis in een beknopt overzicht.***

Wanneer start en eindigt de advent in 2021?

De advent start dit jaar op zondag 28 november en eindigt met Kerstmis op zaterdag 25 december.

Om de datum van de advent te bepalen, tel je 4 zondagen terug op de kalender vanaf Kerstmis (altijd op 25 december). Het begin ligt tussen 27 november en 4 december. De duur van de advent kan dan ook verschillen en bedraagt minstens 3 weken en 1 dag. In 2022 valt Kerstmis op een zondag. Vier zondagen vooraf is het 27 november. Dat is de start van de advent in 2022.

Wat is het belang van de advent?

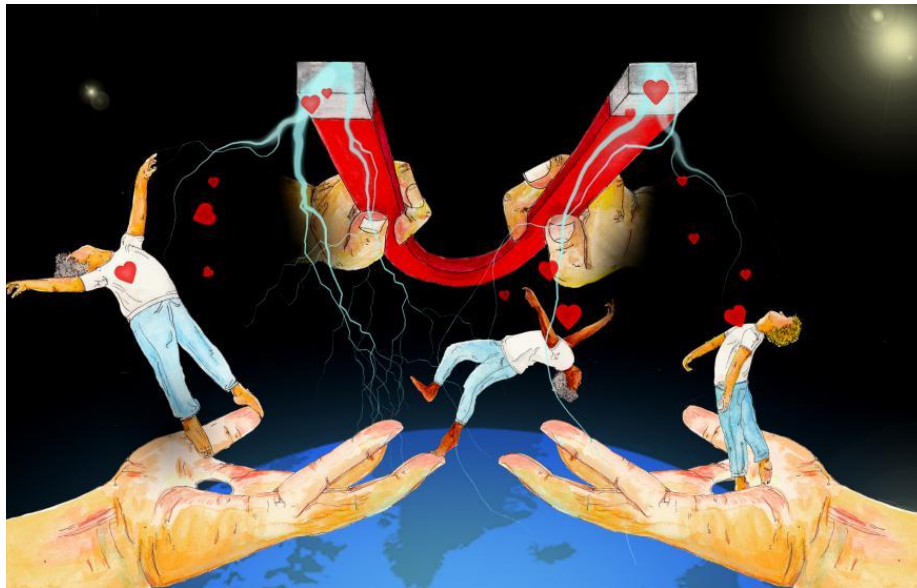
De advent dient als voorbereidingstijd op Kerstmis, de komst van Jezus als God in de kwetsbare gestalte van een mensenkind. Een feest met zo'n belangrijke gast wordt uiteraard voorbereid! Vooral innerlijk, uiteraard. Centraal staan versobering, inkeer en stilte, maar ook solidariteit van mens tot mens (en bij uitbreiding de hele planeet), hoop en vrede.

De advent markeert het begin van een nieuw kerkelijk jaar. Dan start een nieuwe lezingencyclus op de liturgische kalender. Met advent 2021 start de C-cyclus waarin we [Jezus volgen door de ogen van evangelist Lucas.](#)

Wat betekent het woord advent?

Advent komt van het Latijnse adventus, dat 'komst' betekent. Bedoeld wordt de komst van de Messias of Redder, die christenen herkennen in Jezus. Bernardus van Clairvaux (1090-1153) beschreef die komst in zijn beroemde kersthomilieën als een drievoudige gebeurtenis:

- **VROEGER** Gods komst in de geschiedenis door Jezus Christus, zo'n 2000 jaar geleden
- **LATER** Gods komst bij de voltooiing van de wereld
- **NU** Gods komst hier en nu in het hart van zijn 'uitverkorenen'
- *uitverkiezing houdt verantwoordelijkheid in. Als twee geliefden elkaar uitkiezen en zich met elkaar verbinden, gaan ze zich ook verantwoordelijk voelen voor elkaar.*

Welke Bijbelteksten hebben met de advent te maken?

Hoewel er in de Bijbel geen sprake is van de advent als voorbereidingsperiode op Kerstmis, zijn er heel wat teksten die je kunnen helpen om je voor te bereiden op de komst van Jezus. Die teksten staan dan ook centraal in de lezingen van de adventstijd.

Enkele voorbeelden:

- **uit het Oude Testament:** In de lezing van de eerste zondag van de advent weerklinkt een aankondiging van de profeet Jeremia (hoofdstuk 33,14-16): *De dag zal komen – spreekt de HEER – dat ik de belofte die ik het volk van Israël en Juda heb gedaan, gestand zal doen. Op die dag, in die tijd, zal ik aan Davids stam een rechtmatige telg laten ontspruiten,*

die recht en gerechtigheid in het land zal handhaven.

Ook bij profeet Jesaja vinden we aankondigingen van Jezus: *God komt om u te redden* (Jesaja 35,1-10)

- **uit het Nieuwe Testament:** Bij Lucas maken we kennis met Johannes De Doper, die zijn publiek streng oproept tot bekering en hen voorhoudt dat er iemand komt *die sterker is dan ik*. Ook lezen we bij Lucas over de aankondiging van Maria's zwangerschap. Samen met haar kunnen we 'in verwachting zijn' van de Heer.

Hoe ontstond de advent als voorbereiding op Kerstmis?

De vroegste bewijzen voor de viering van Kerstmis dateren van het einde van de 4de eeuw. Mogelijk ontstond rond diezelfde periode ook de voorbereidingstijd daarop, al lag die nog niet meteen vast op 4 zondagen voor Kerstmis. (Ook het feest van de geboorte van Jezus lag overigens nog niet meteen vast op 25 december.)

Die veronderstelling komt overeen met wat bisschop en geschiedschrijver **Gregorius van Tours** (ca. 538-594) vaststelt. Hij schrijft dat bisschop **Perpetuüs** rond 480 een vastentijd van 3 weken voorafgaand aan Kerstmis had ingesteld. Alleszins is in homilieën van paus **Gregorius de Grote** (590-604) al sprake van de advent als voorbereidingstijd op Kerstmis. Op het Concilie van Trente (16de eeuw) werd de periode officieel vastgelegd.

Welke zijn de belangrijkste figuren van de advent?

Jesaja • Eén van de centrale figuren van de advent is de profeet Jesaja. Zijn naam betekent: God redt. Hij maakt ons attent op onrecht en laat ons verwachtingsvol uitkijken naar Gods belofte om een Redder te sturen.

Johannes De Doper • Een andere belangrijke figuur is Johannes De Doper, die zich in de lijn van Jesaja boos maakt om het onrecht dat

mensen elkaar aandoen. Hij voegt een grote sense of urgency toe. Kom tot inkeer! Het is bij hem nu of nooit.

Maria • En dan is er natuurlijk Maria, die letterlijk in verwachting is. Haar groeiende buik staat symbool voor onze hoop.

Welke zijn de belangrijkste thema's van de advent?

Waakzaamheid en inkeer • In andere evangelielezingen worden we (al enkele weken) opgeroepen om alert en waakzaam te zijn, want God kan er elk moment zijn.

Vreugde • De zekerheid dat Gods redding nabij is, vervult ons met vreugde. Jesaja roept op: *Wees blij!* De derde zondag van de advent wordt daarom ook wel Gaudetezondag genoemd.

Solidariteit • Om rechtvaardigheid en solidariteit concreet maken in de advent, roept de kerk op om mee te doen met Welzijnszorg Samen tegen Armoede. [De campagne van 2021](#) ijvert voor het recht op degelijke huisvesting voor iedereen.

Wat is een adventskalender en wie vond hem uit?

Met een adventskalender tel je af naar Kerstmis aan de hand van woorden of opdrachten die aansluiten bij de thema's van inkeer, herstel van relaties (met mensen, met God, met de planeet), ontvankelijkheid. [De adventskalender van Welzijnszorg is daarbij een vaste waarde.](#)

Het gebruik van een adventskalender ontstond in de 19de eeuw in Duitsland. Achter luikjes – één voor elke dag van de advent – konden kinderen kersttaferelen of korte teksten ontdekken. Een zekere **Gerhard Lang** (1881-1974) zou het concept commercialiseren. Als kind kreeg hij in de advent van zijn moeder iedere dag een doosje met een snoepje en dat werd een ware hype.

Commerciële adventskalenders hebben niet altijd te maken met de thema's van de advent. Ze doen kinderen wel uitkijken naar het familiefeest dat Kerstmis ook los van de christelijke beleving voor velen is.

Wat is een adventskrans en wie vond hem uit?

Bij de mensen thuis en ook in de kerk zie je vaak een adventskrans. Net als de kalender helpt de krans om toe te leven naar Kerstmis. Voor elk van de 4 zondagen van de advent is er een kaars. Op het einde branden ze alle vier.

De adventskrans werd voor het eerst gebruikt in 1839 door de Duitse theoloog **Johann Hinrich Wichern** als catechetische werkvorm. Net als de adventskalender is de -krans zo ingeburgerd dat ze ook los van de religieuze context voortbestaat als huis- of tuindecoratie.

Hoe ontstond de traditie van de kerststal?

Naast de adventskrans en -kalender kan ook het opbouwen van de kerststal niet ontbreken in de advent. Week na week kun je figuren toevoegen: het begint natuurlijk met Maria en Jozef, dan de herders, de stal met de dieren, de 3 wijzen. Pas op het laatst, met Kerstmis, neemt Jezus zijn plaats in de kribbe in.

Franciscus van Assisi (13de eeuw) was de eerste die de kerstscène zoals ze beschreven staat bij de evangelist Lucas, weer tot leven bracht met een aanschouwelijk tafereel. Op die manier wilde hij de betekenis dieper doen doordringen bij de mensen.

God is niet veraf. Hij is bij ons, en wel in de vorm van een kwetsbaar kind dat we kunnen omringen met zorg en liefde.

Welke symboliek hebben de kleuren van de advent?

Op de adventskrans overheersen de kleuren rood, groen en paars. De rode kleur van de kaarsen staat voor liefde, het blijvende wintergroen

rond de kaarsen voor hoop. Soms krijgt de krans een paars lint, kleur van inkeer. Met Kerstmis (of al voordien) kan wit worden toegevoegd, kleur van zuiverheid.

Wat is de betekenis van de kaarsen op een adventskrans?

De duisternis en koude van de winter staan al eeuwenlang symbool voor kwaad, onrecht en verwarring.

Hoe klein ook, een vlam verjaagt de duisternis.

Het licht van de 4 kaarsen wijst op de stappen naar het volle licht van de kerstnacht. Gods Zoon, het Licht van de wereld, komt met de boodschap dat niet de duisternis en de dood, maar het licht en het leven overwinnen.

Hoe vieren we advent in de kerk?

- In de kerk overheerst de kleur paars, die staat voor inkeer. De voorganger draagt een paarse stola of kazuifel.
- Bij het begin van de viering wordt elke zondag één kaars meer van de adventskrans aangestoken.
- In de mis weerklinkt geen 'Gloria' of Eer aan God, zodat dit lied des te vreugdevoller klinkt met Kerstmis.
- Elke zondag heeft een specifieke naam, afgeleid van het gregoriaanse introitusgezang van die zondag. De derde zondag bijvoorbeeld is Gaudete, de vierde Rorate.
- Met de advent begint een nieuw liturgisch jaar en een nieuwe lezingencyclus voor de liturgie. Eind 2021 is dat de C-cyclus, waarin de evangelist Lucas centraal staat.
- Op de derde zondag is er een omhaling voor Welzijnszorg (ook overschrijving is welkom).

(Kerknet . Lieve Wouters)

Hoe kan ik de advent beleven thuis?

Het engelenspel Samen 'vliegen' door de advent

Een bewaarengel is onzichtbaar en onhoorbaar, maar doet enkel goede en mooie dingen voor zijn mens. En dat is precies wat jij deze advent gaat doen!

Terwijl je samen een kopje warme chocolademelk drinkt, laat je een hoed of muts rondgaan. Daarin zitten kaartjes met de naam van elk gezinslid erop. Wie zin heeft, kan iets heel leuks maken van die kaartjes: frisse kleuren, een hip lettertype of grappige tekeningen van kerstmannen of sneeuwmannen wiens hoofd je vervangt door een fotootje van je gezinsleden. Werken met een foto is ook handig wanneer er heel jonge kinderen bij zijn, die nog niet kunnen lezen.

Als je met drie of vier bent, kan het even duren voor iedereen een naam van iemand anders heeft. Maar dat geeft niet, het is leuk om de hoed opnieuw door te geven.

De persoon wiens naam je getrokken hebt, is degene voor wie je de komende weken engel gaat zijn.

Hoe je dat moet doen? Een snoepje of een tekening onder het hoofdkussen van 'jouw' mens, een bed dat opgemaakt is door een mysterieuze weldoener, een geheimzinnige boodschap op de stoel, een heerlijke geur in een kamer, of een vuile vaat die opeens glanzend in de kasten staat...

Soms zijn er grote verschillen in de engagementen van de 'engelen'. De ene engel put zich dagelijks uit, de andere herinnert zich pas tegen het einde van de advent dat hij nog iets 'moet' doen. Het kan dus nodig zijn dat de begeleider van het spel hier en daar een verstrooide engel een beetje motiveert of inspireert. En tegelijk een kleine, misnoegde engel helpt om die verschillen te aanvaarden. Want eigenlijk zijn al die kleine attenties in de eerste plaats geschenkjes voor het kerstekind: de enige jarige ter wereld die op zijn verjaardag geschenkjes voor anderen wil.

Zo 'vliegen' jullie samen door de adventsweken. En wie kan op Kerstmis raden wie zijn engel was?